

ଉତ୍ତମ ଗୁଣବତ୍ତା ସମ୍ପନ୍ନ

ଧାନ ବିହନ

ଉତ୍ପାଦନର ମାର୍ଗଦର୍ଶିକା

ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦୃଢ଼ ରାଜନୈତିକ ଇଚ୍ଛା ଓ ଦୂରଦୃଷ୍ଟିଯୁକ୍ତ ସମ୍ବଳ ସହାୟତାରୁ “ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ସଂସ୍ଥାନ” (ଇରି) ଏକ ପ୍ରକଳ୍ପକୁ ଆଗେଇ ନେଉଛି, ଯାହା କୃଷି ଗବେଷଣାକୁ ବିଭିନ୍ନ ଅଭିନବ ପ୍ରକ୍ରିୟା ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ କରିବାର ଅଭିମୁଖ୍ୟ ରଖି ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଏବଂ ଚିର ପୋଷ୍ୟମାନ କୃଷି ସହ ସମ୍ପୃକ୍ତ ସରକାରୀ ଗବେଷଣା ଅନୁଷ୍ଠାନ, କୃଷି ବିଭାଗ, ସରକାରୀ ଏବଂ ବେସରକାରୀ ସଂସ୍ଥା, ବିହନ ବିତରଣକାରୀ ଓ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିବିଶେଷଙ୍କ ସହ ଭାଗିଦାରୀ ସ୍ଥାପନା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରିବା ଏହି ପ୍ରକଳ୍ପର ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ । ଦୃଢ଼ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରଚାର ଓ ପ୍ରସାର ଜରିଆରେ ଔପଚାରିକ ଏବଂ ଅନୌପଚାରିକ ବିହନ କ୍ଷେତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁକୂଳ, ଋପ ସହନଶୀଳ କିସମଗୁଡ଼ିକର ଅଧିକ ପ୍ରଚଳନ ତଥା ଚିର ପୋଷ୍ୟମାନ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହି ସବୁ ଭାଗିଦାରୀ ବେଶ୍ ଉପାଦେୟ ସାବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ସଂସ୍ଥାନ (IRRI)

ପ୍ରକଳ୍ପ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ପ୍ଲଟନଂ - ୩୪୦ ସି ସାଇ ମନ୍ଦିର
ପାଖ, ଶହୀଦନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର - ୭୫୧୦୦୭ ।

କୃଷି ଓ କୃଷି ସମ୍ପର୍କିତ କରଣ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର,
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉତ୍ତମ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନର ମୁଖ୍ୟ ବିଷୟ

ବିହନ ବିଶୋଧନ ମିଶା କିସମ ଗଛ ବଛା
ତଳିଘେରା ବୁଦା
ମୁଖ୍ୟ ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି ଘୋକ ପରିଚଳନା
ରୁଆ ରୋଗ ପରିଚଳନା
ଖତ ସାର ଅମଳ
ଶୁଖାଇବା
ସାଇତା

ଗୁଣାତ୍ମକ ବିହନ କାହିଁକି ?

ଗୁଣାତ୍ମକ ବିହନ

‘ଗୁଣାତ୍ମକ ବିହନ’ କହିଲେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅନୁବଂଶୀୟ ତଥା ସାଧାରଣ ଶୁଦ୍ଧତା ସହିତ ଶାରୀରିକ ସୁସ୍ଥିତି ଏବଂ ଭଲ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟାତ୍ମକ ବିହନକୁ ବୁଝାଇଥାଏ । ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବା ଦିଗରେ ବିହନ ଏକ ମୌଳିକ ଏବଂ ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ । ଗୁଣାତ୍ମକ ବିହନର ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା ଧାନ ଫସଲର ଅମଳ ୫-୨୦ ପ୍ରତିଶତ ବୃଦ୍ଧି ଘଟିଥାଏ ।

କାହିଁକି ?

- ଅଧିକ ଗଜାଶକ୍ତି ପ୍ରତିଶତ ଥିବାରୁ ଅଳ୍ପ ପରିମାଣ ବିହନ ଦରକାର ପଡ଼ିଥାଏ ।
- ଅଧିକ ଗଜାଶକ୍ତି ଥିବାରୁ ପୂର୍ଣ୍ଣବାର ବୁଣିବା ବା ରୋଇବା ଦରକାର ପଡ଼ିନଥାଏ ।
- ଏଥିରେ ଘାସ ବିସ୍ତାର ସୀମିତ ଏବଂ ଦରକାର ହେଲେ ସ୍ୱଳ୍ପ ପରିମାଣ ରାସାୟନିକ ଘାସମରା ଔଷଧ ଦରକାର ହୋଇଥାଏ ।
- ବଳିଷ୍ଠ ଋତା, ସବୁଆଡ଼େ ସମାନ ଭାବେ ଏବଂ ରୋଗମୁକ୍ତ ଗଛ ଆସିଥାଏ ।
- ଏକ ସମୟରେ ଫସଲ ଅମଳ ଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।
- ଏହାର ଫସଲ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ ।
- ବିକ୍ରିରୁ ଭଲ ବଜାରଦର ମିଳିଥାଏ ।

ଅଧିକ ଅମଳ ସହିତ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭଲ ଗୁଣାମାନର ବିହନ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ସବୁଠାରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନରେ ଧାନ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

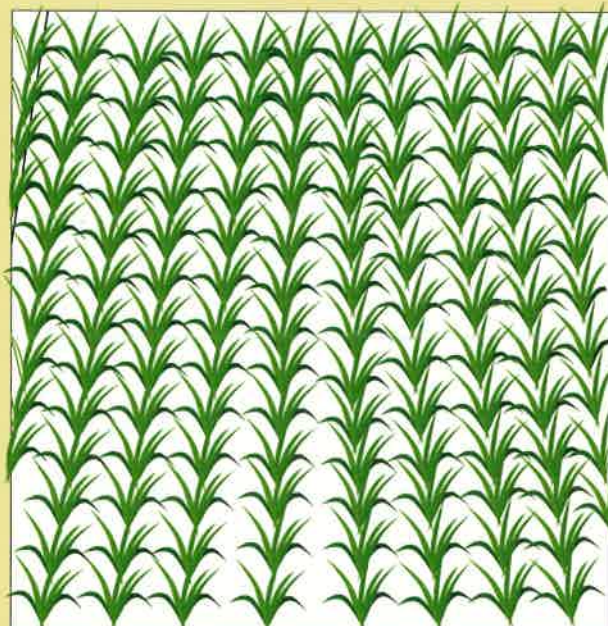
ଗୁଣାତ୍ମକ ବିହନ କାହିଁକି ?

୧

ସୁସ୍ଥ, ପରିଷ୍କାର
ଏବଂ ବିଶୋଧିତ
ବିହନ

ଭଲ ବିହନରୁ
ଗଜା ଆସିବା

ଅଧିକ ଅମଳ

ନିଶ୍ଚିତ, ଅଶୁଦ୍ଧ
ଏବଂ ରୋଗୀଣା
ବିହନ

ଖରାପ ବିହନରୁ
ଗଜା ଆସିବା

କମ୍ ଅମଳ

ବିହନକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା କେମିତି ?

କିପରି ?

୧. ହାତରେ ବଛାବଛି କରିବା
୨. ଉଡ଼ାଉଡ଼ି କରିବା
୩. ଯୁରିୟା କିମ୍ବା ଲୁଣପାଣିର ବ୍ୟବହାର କରିବା

ଯୁରିଆ କିମ୍ବା ଲୁଣ ପାଣି ଉପରେ

୧. ୧୦ ଲିଟର ପାଣିରେ ୧ କି.ଗ୍ରା ସାଧାରଣ ଲୁଣ ମିଳାଇବା
୨. ସେହି ଦ୍ରବଣରେ ଏକ ଅଣ୍ଡା କିମ୍ବା ଆଳୁକୁ ରଖିବା
୩. ଯଦି ସେହି ଦ୍ରବଣରେ ଅଣ୍ଡା ବା ଆଳୁଟି ଭାସିଲା ଦ୍ରବଣଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଇଛି ବୋଲି ଜଣାଯାଏ । ତାହାପରେ ସେହି ଅଣ୍ଡା ବା ଆଳୁକୁ କାଢ଼ି ନିଆଯାଏ ।
୪. ବିହନକୁ ସେହି ଦ୍ରବଣରେ ମିଶାଇ ଦିଆଯାଏ । ଭଲ ଭାବେ ମିଶିଗଲାପରେ ଉତ୍ତମ ଗୁଣାତ୍ମକ ମଞ୍ଜି ତଳେ ବସିଯାଏ, କିନ୍ତୁ କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ମଞ୍ଜି ଦ୍ରବଣର ଉପରେ ଭାସିଥାଏ ।
୫. ସେହି କ୍ଷତିଗ୍ରସ୍ତ ମଞ୍ଜିକୁ ବାଛି କାଢ଼ି ଦିଆଯାଏ ।
୬. ଦ୍ରବଣରତଳେ ବସିଯାଉଥିବା ମଞ୍ଜିକୁ ନେଇ ୨-୩ଥର ପରିଷ୍କାର ପାଣିରେ ଧୋଇଦିଆଯାଏ ।

ବିହନକୁ ଭଲଭାବେ ଲୁଣ ମାଧ୍ୟମରେ ପରିଷ୍କାର କରିବା ସହିତ ହାତରେ ବଛାବଛି କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ ।

ବିହନକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବା କେମିତି

9

ପାଣି
ଏ ଲିଟର

ଧାନ ବିହନକୁ
ଦ୍ରବଣରେ ମିଶାଇବା

ଶୁଦ୍ଧ ବିହନକୁ ବାରମ୍ବାର
ସଫା କରିବା

ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ସୁସ୍ଥ ବିହନ

ରୋଗୀଣା ଏବଂ
ଖାଲି ବିହନ

ଗଜା ଶକ୍ତି ପରୀକ୍ଷା ଓ ବିହନ ବିଶୋଧନ

ଗଜା ଶକ୍ତି ପରୀକ୍ଷା

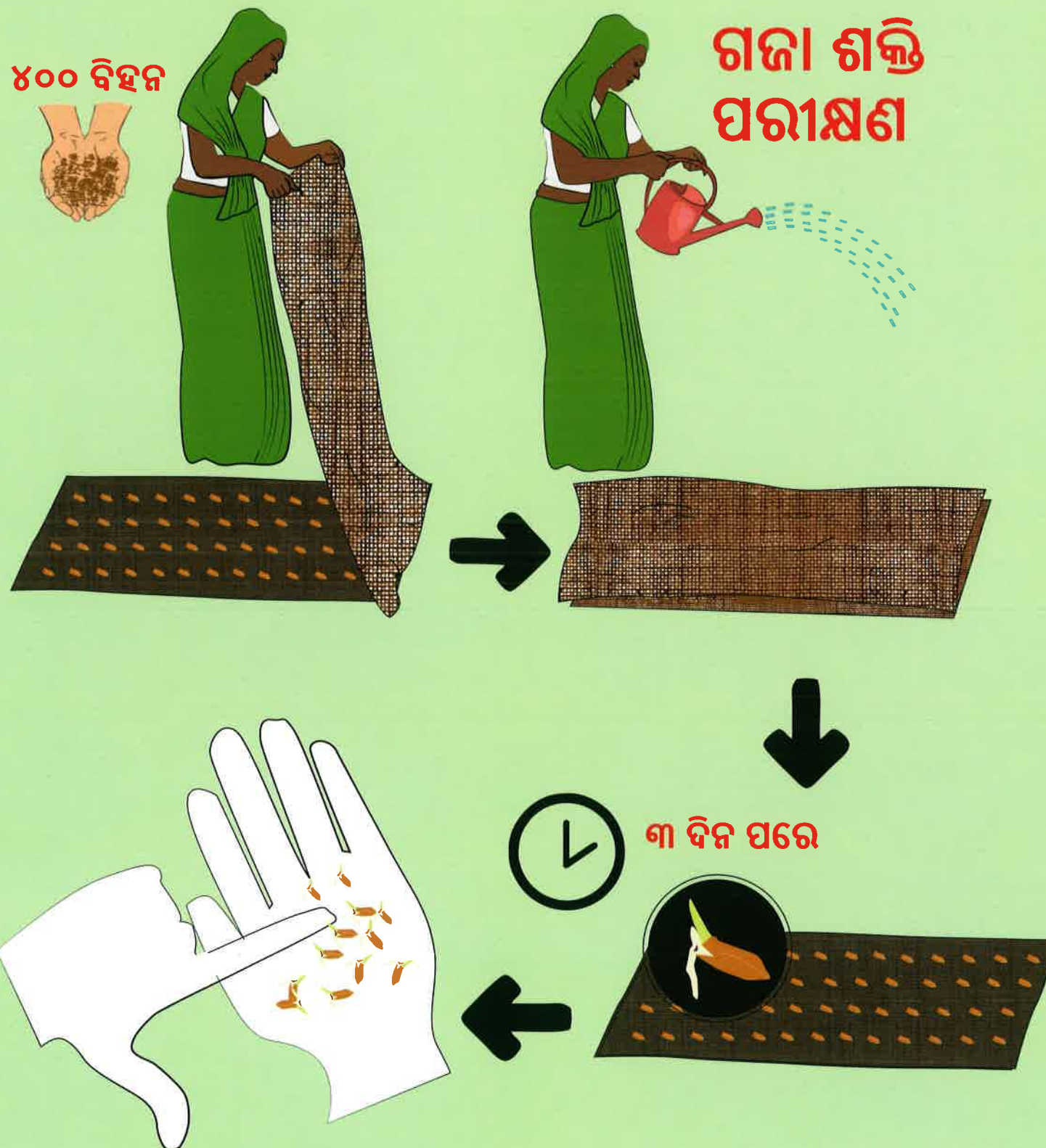
୧. ସର୍ବଦା ବୁଣିବା ପୂର୍ବରୁ ବିହନର ଗଜା ଶକ୍ତି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ନିଷ୍ଠିତ ଦରକାର ।
୨. ଏକ ଓଦା ଝୋଟ ବସ୍ତା ଉପରେ ୧୦୦ଟି ମଞ୍ଜି ନେଇ ସମାନ ଦୂରତାରେ ଅଲଗା ରଖାଯାଏ । ତାହା ଉପରେ ଅନ୍ୟ ଏକ ସମାନ ଝୋଟ ବସ୍ତାକୁ ଘୋଡ଼ାଇ ଦିଆଯାଏ ।
୩. ଏହା ଉପରେ ଦରକାର ମୁତାବକ ପାଣି ସିଞ୍ଚି ଓଦା ରଖାଯାଏ ।
୪. ତାହାର ୩୬-୪୮ ଘଣ୍ଟାପରେ ବିହନରୁ ଗଜା ଆସିଥାଏ ।
୫. ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ବିହନର ଗଜାଶକ୍ତି କ୍ଷମତାକୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ କରିବ । ୧୦୦ଟି ମଞ୍ଜିରୁ ଗଜା ଆସିଥିବା ମଞ୍ଜିର ପରିମାଣକୁ ଶତକଡ଼ା ଗଜାଶକ୍ତି କୁହାଯାଏ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ

୧. ଶୁଦ୍ଧ ଏବଂ ପରିଷ୍କାର ବିହନରୁ ଫସଲ ସୁସ୍ଥ ରହିଥାଏ ।
୨. କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ୍, ଥିରାମ୍ ଅଥବା ଟ୍ରାଇକୋଓର୍ମା (୨-୫ ଗ୍ରାମ, କି.ଗ୍ରା. ବିହନ ପ୍ରତି) ଆଦି ଫିଫିନାଶକ ବ୍ୟବହାର କରି ବିହନକୁ ବିଶୋଧନ କଲେ ଫସଲରେ ରୋଗପୋକ ସଂକ୍ରମଣ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।
୩. ଏହି ସବୁ ଫିଫିନାଶକ ସହଜରେ ବଜାରରେ ଉପଲବ୍ଧ ହେଉଛି ।

ଗଜା ଶକ୍ତି ପରୀକ୍ଷା ଓ ବିହନ ବିଶୋଧନ

୩

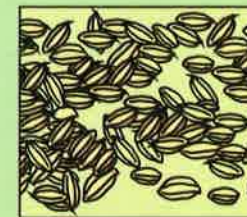
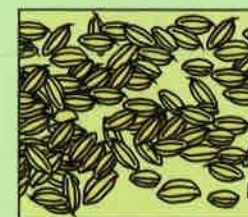
ବିହନ ଉପଚାରଣ / ବିଶୋଧନ

ଉପଚାରିତ ବିହନ

ଅନୁପଚାରିତ ବିହନ

ସୁସ୍ଥ ଗଛ

ଅସୁସ୍ଥ ଗଛ

ତଳିଘେରା ପ୍ରସ୍ତୁତି

କାହିଁକି ?

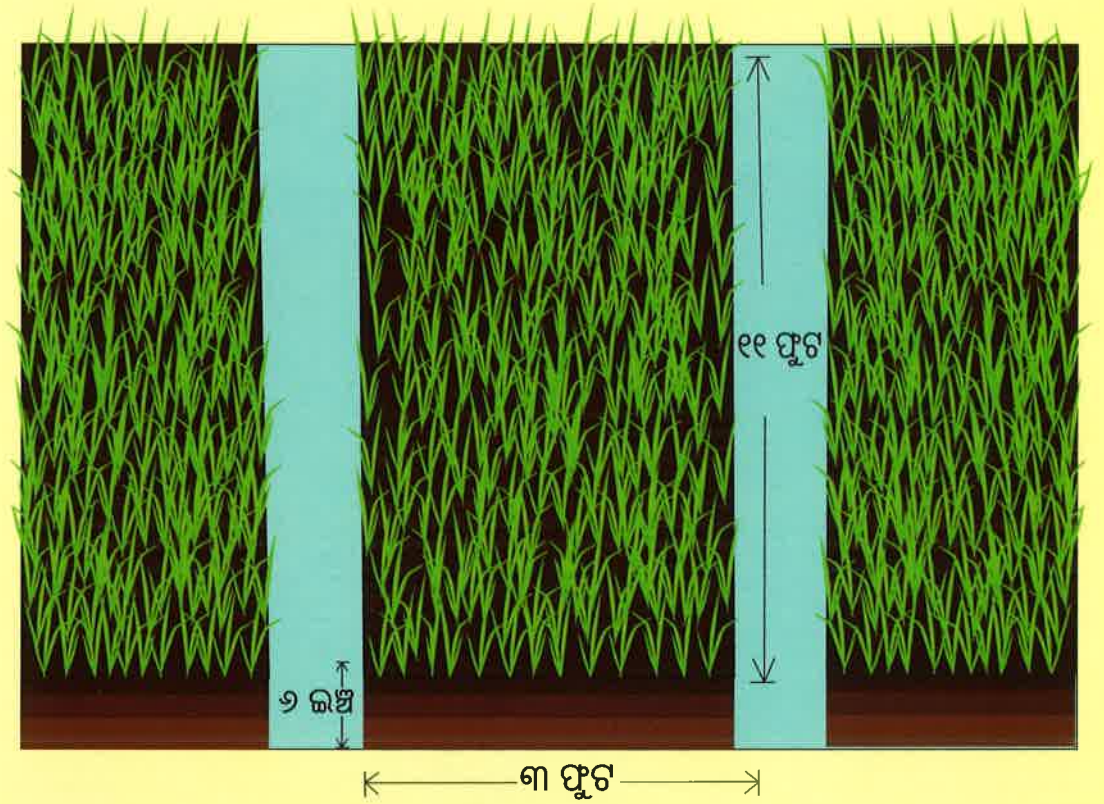
ସୁସ୍ଥ ଏବଂ ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭଲ ଗଛ ସଂଖ୍ୟାଥାଇ ଫସଲ ନିମନ୍ତେ, ତଳିଘେରାରେ ପ୍ରାଥମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଥିବା ଚରାଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତମ ପାଳନପୋଷଣ କରିବାର ଗୁରୁତ୍ବ ରହିଛି ।

କିପରି ?

- ୫-୬ ଇଞ୍ଚ ଉଚ୍ଚତା, ୧-୧.୫ ମିଟର ଓସାରିଆ ଥିବା ତଳି ପଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଦରକାର ।
- ଏହି ତଳିପଟି ସମତଳ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
- ୨ଟି ତଳିପଟି ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନ ସର୍ବନିମ୍ନ ୫୦ ସେ.ମି ରଖାଯାଇଥାଏ ।
- ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣର ଖତ ବା ସାର ତଳି ପଟିରେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଏ ।
- ତଳି ପଟିରେ ସମାନ ଭାବରେ ମଞ୍ଜି ବୁଣାଯାଏ ।
- ତଳିପଟି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବାର ୪-୬ ଘଣ୍ଟାପରେ ବିହନ ବୁଣାଯାଇଥାଏ ।
- ତଳିପଟିରେ ବର୍ଷମିତର ପ୍ରତି ୨୫-୪୦ ଗ୍ରାମ ବିହନ ବୁଣାଯାଏ ।

ତଳିଘେରା ପ୍ରସ୍ତୁତି

୪

ତଳିଘେରା
ପ୍ରସ୍ତୁତି

ସାର ଏବଂ ଜଳ ପରିଚ୍ଛେଦନା

ସାର ପରିଚ୍ଛେଦନା

ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଓ ସୁସ୍ଥ ଗଛ ଥାଇ ଏକ ଉତ୍ତମ ଫସଲ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ମୂର୍ତ୍ତିକା, ଜଳ ଏବଂ ବାୟୁରେ ଥିବା ୧୭ଟି ଦରକାରୀ ପୋଷକତତ୍ତ୍ୱ ମିଳୁଥିବା ନିହାତି ଜରୁରୀ । ଯବକ୍ଷାରଜାନ, ଫସ୍ ଫରସ୍ ଏବଂ ପଟାସ୍ ମୁଖ୍ୟ ଉପାଦାନ ରୂପେ ଗଛ ଦରକାର କରିଥାଏ । ସେସବୁ ଉପାଦାନ ବା ପୋଷକତତ୍ତ୍ୱ ମଧ୍ୟରୁ ଯେକୌଣସି ଉପାଦାନର ଅଭାବ ପୁରଣ ନହେଲେ ଫସଲ ବା ଉଦ୍ଭିଦ ଭଲ ଭାବେ ବଢ଼ିନଥାଏ । ସୁତରାଂ ଜମିରେ ସର୍ବଦା ଅନୁମୋଦିତ ପରିମାଣର ରାସାୟନିକ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଜଳ ପରିଚ୍ଛେଦନା

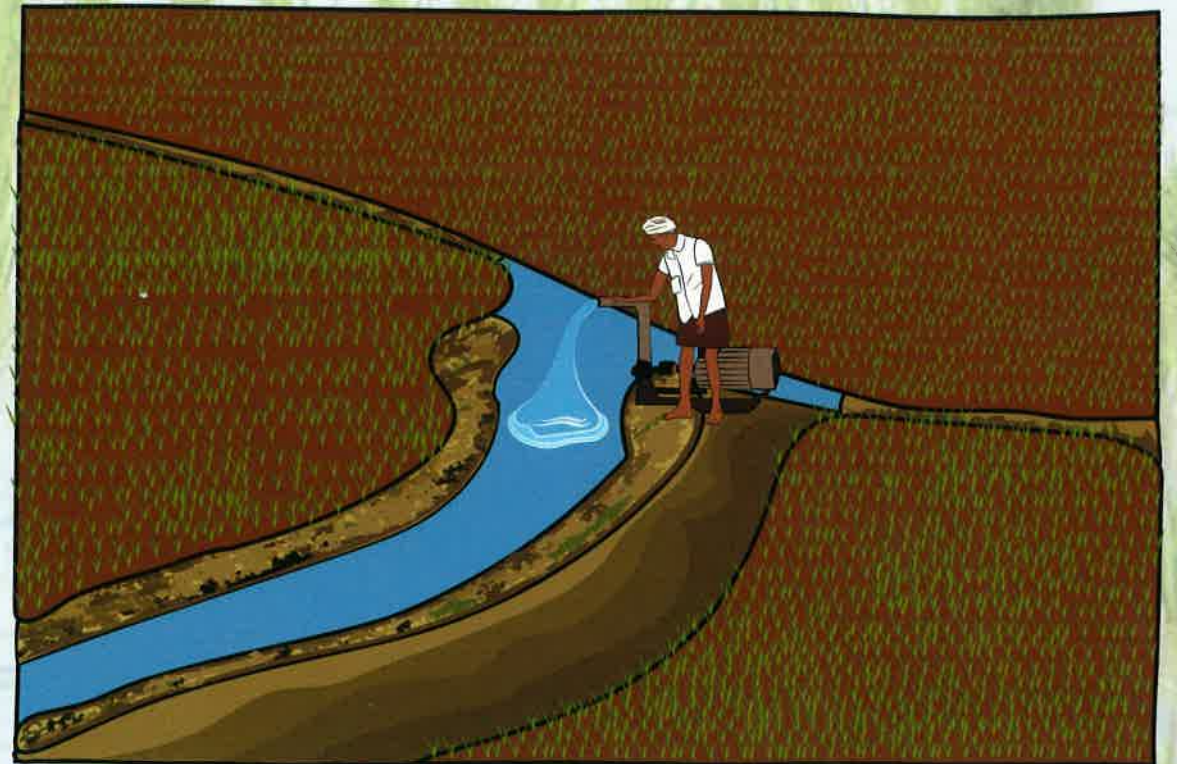
- ଗର୍ଭଣା ଅବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ: ଅଗଭୀର, ୨-୩ ସେ.ମି ପାଣି ।
- ଥୋଡ଼ ବାହାରିବାଠାରୁ କ୍ଷୀରଢୋକିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଳର ଅଭାବ ଆଦୌ ହେବ ନାହିଁ ।
- ଫସଲ ଅମଳର ୧ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ : ପାଣି କାଟି ଦିଅନ୍ତୁ ।
- ରୁଆ ହେବାର ଠିକ୍ ପରେ ଅଧିକ ପାଣି ଦିଆଯାଇନଥାଏ । କାରଣ ଏତଦ୍ୱାରା ଗଛର ପିଲ ସଂଖ୍ୟା କମିଯାଇ ଅମଳ ହ୍ରାସ ହୋଇଥାଏ ।

ସାର ଏବଂ ଜଳ ପରିଚ୍ଛେଦନା

୪

ଶତ ପ୍ରୟୋଗ

ଜମିରେ ଜଳସେଚନ

ମିଶା କିସମ ଗଛ ବଛା

କାହିଁକି?

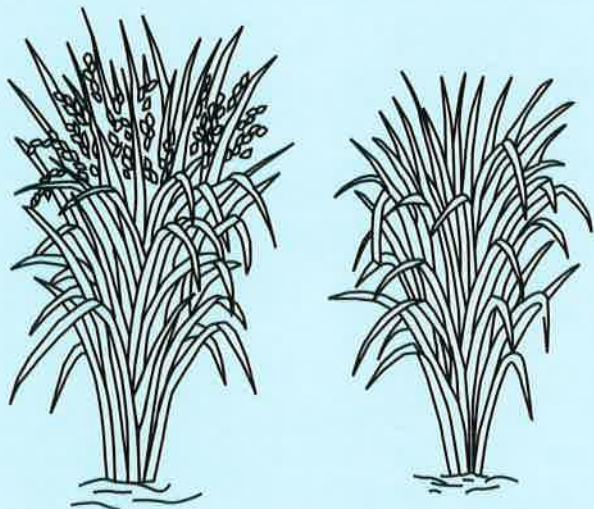
ବିହନ ଫସଲର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅବସ୍ଥାରେ ମିଶା କିସମ ଓ ଅଦରକାରୀ ଗଛକୁ ଅଲଗା କରିବା ଦ୍ୱାରା ବିହନର ସାଧାରଣ ଶୁଦ୍ଧତା ତଥା ଅନୁବଂଶୀୟ ଶୁଦ୍ଧତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥାଏ ଏବଂ ତାହା ନିତ୍ୟନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

କିପରି?

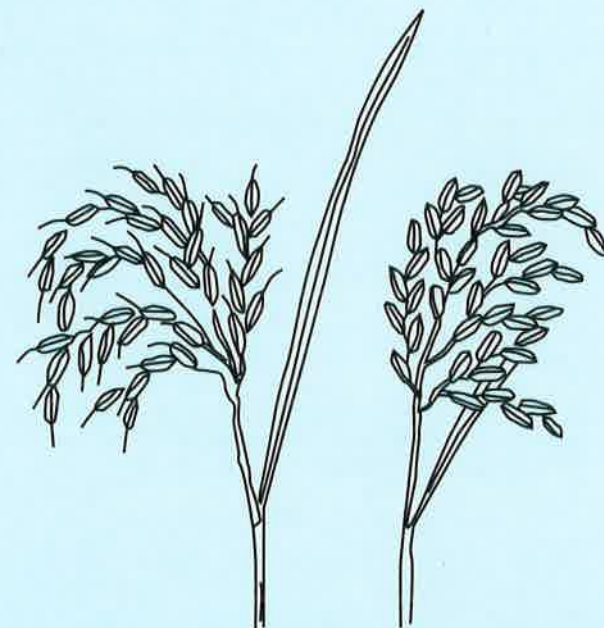
ଗଛର ବିଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖି ମିଶା କିସମ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନି ହୁଏ । ଯେପରିକି,

- ଫସଲର ଅନ୍ୟ ଗଛ ତୁଳନାରେ ଢେଙ୍କା ବା ଗେଡ଼ା (ମୁଖ୍ୟ ଫସଲ)
- ପତ୍ର, ପତ୍ରାରୁଦ କିମ୍ବା କାଣ୍ଡର ରଙ୍ଗରେ ଭିନ୍ନତା
- କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ସମୟ କିମ୍ବା କେଣ୍ଡାର ଆକାରରେ ଭିନ୍ନତା
- ଦାନା ଆକାରରେ ଭିନ୍ନତା

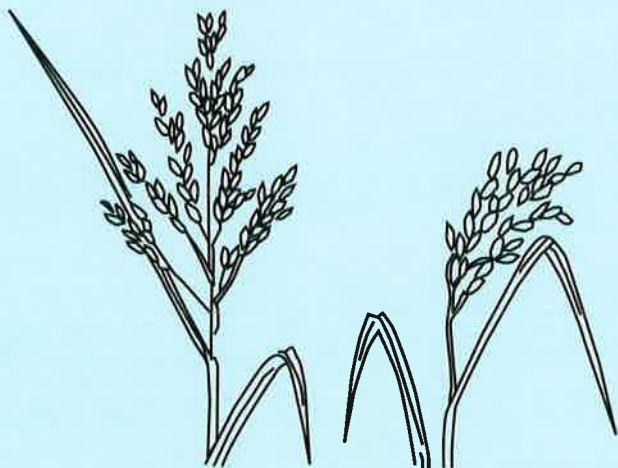
ଫସଲର ସମୁଦାୟ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ମିଶା କିସମ ଗଛରୁ
ନିୟମିତ ଭାବେ ବାଛିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ସମୟ

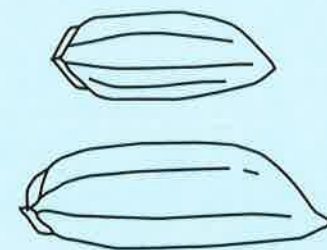
କେଣ୍ଡା ପତ୍ରର ସ୍ଥିତି

କେଣ୍ଡାର ଆକାର

ଗଛଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚତା

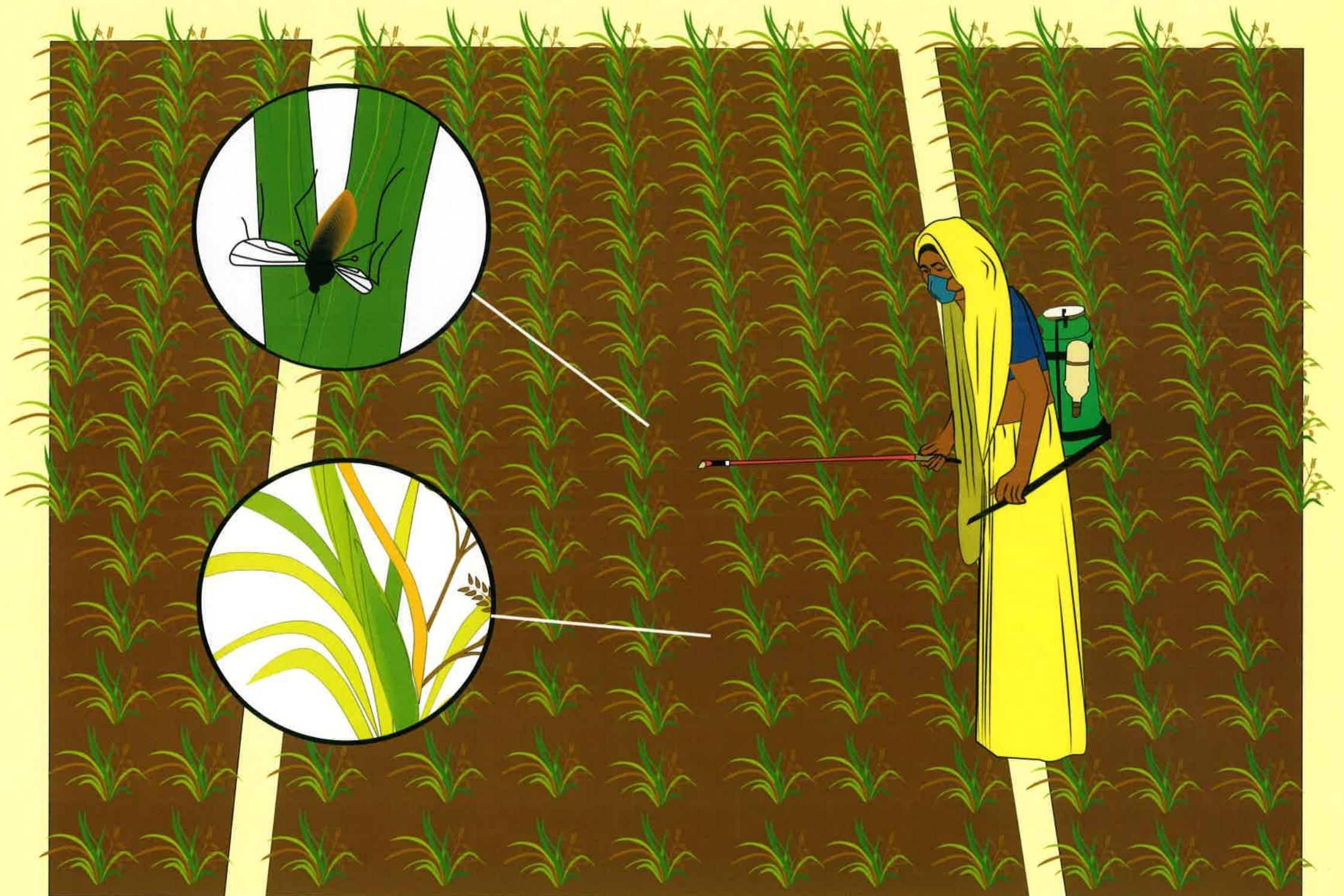

ଦାନାର ଆକାର

ରୋଗ ଓ ପୋକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ

- ଧାନ ଫସଲରେ ପ୍ରମୁଖ ରୋଗ ଗୁଡ଼ିକ ହେଲା- ବାଦାମୀ ପତ୍ର ଚିତା, ପତ୍ରାଛାଦ ସତ୍ରା , ପତ୍ରାଛାଦ ପୋଡ଼ା, ବୀଜାଣୁଜନିତ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ଏବଂ ମହିଷା ।
- ମୁଖ୍ୟ ପୋକ ମଧ୍ୟରେ କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା, କାହାଳିଆ, ପତ୍ରପୋଡ଼ା ଏବଂ ପତ୍ରଡ଼ିଆଁ ପୋକ ଅନ୍ୟତମ ।
- ଅପେକ୍ଷାକୃତ ଭଲ ଅମଳ ଏବଂ ଗୁଣାତ୍ମକ ବିହନ ପାଇବାକୁ ହେଲେ ପୋକ ଏବଂ ରୋଗ ଗୁଡ଼ିକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ନିହାତି ଦରକାର ।
- ସ୍ଥଳବିଶେଷରେ ଯେକୌଣସି ରୋଗ ବା ପୋକ ଦେଖାଗଲେ, ତୁରନ୍ତ ସ୍ଥାନୀୟ କୃଷି ଅଧିକାରୀ ବା କୌଣସି କୃଷି ପରାମର୍ଶଦାତାଙ୍କ ସହ ଯୋଗଯୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଫସଲରେ ଯେକୌଣସି କୀଟନାଶକ ବା ଫିଫିନାଶକର ସିଞ୍ଚନ ସମୟରେ ମୁଁହରେ ମାସ୍କ ଏବଂ ହାତରେ ଗ୍ଲୋଭ୍ ବ୍ୟବହାର ସହ ଯଥାର୍ଥ ନିରାପଦ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରିବା ବିଧେୟ ।

କୀଟନାଶକ କିମ୍ବା ଫିଙ୍ଗିନାଶକ ପ୍ରୟୋଗ

ଧାନ କଟା

କାହିଁକି ?

- ଅଧିକ ଅମଳ ସହ ଭଲ ମୂଲ୍ୟ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ ଫସଲକୁ ଯଥା ସମୟରେ କାଟିବା ବା ଅମଳ କରିବା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ।
- ଅଧିକା ସମ୍ଭଳ କିମ୍ବା ବିଳମ୍ବ ଅମଳ ବା ସଂଗ୍ରହ କରିବା ଦ୍ୱାରା ଉତ୍ପାଦର ଗୁଣବତ୍ତା ତଥା ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ଘଟିଥାଏ ।

କେତେବେଳେ ?

- ଯେତେବେଳେ ସମୁଦାୟ ଧାନର ୮୦ ପ୍ରତିଶତ କେଣ୍ଡା ଧୂସର ବା ନଡ଼ା ରଙ୍ଗ ପରି ହୋଇଯାଏ ।
- ଦାନାଗୁଡ଼ିକ ସହଜରେ ଛିଡ଼ି ନ ଥାଏ (୨୦-୨୨ ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଦ୍ରତା)

ସମ୍ଭଳ ଅମଳ ଦ୍ୱାରା:

- ପୃଷ୍ଠ ହୋଇନଥିବା ଏବଂ ଅଳ୍ପ ଜୀବନ୍ତ ମଞ୍ଜି ଥିବାରୁ ଅମଳ କମିଯାଏ ।

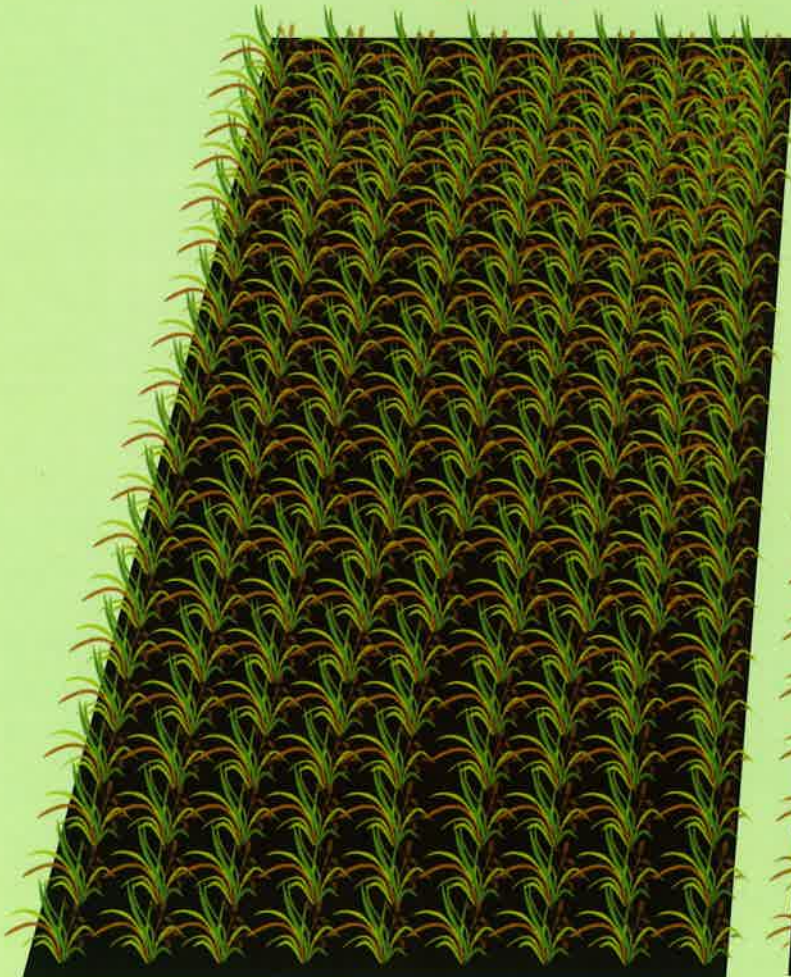
ବିଳମ୍ବ ଅମଳଦ୍ୱାରା:

- ଫସଲ ପଡ଼ିଯାଏ ଏବଂ କେଣ୍ଡାରୁ ଦାନା ଝୁଟିଯାଏ ।
- ସୁଗନ୍ଧିତ ଧାନରେ ସୁଗନ୍ଧ ହ୍ରାସ ପାଏ
- ବିହନ ଅଧିକା ଭାଙ୍ଗିଯାଏ ।
- ଦାନା ଉଚ୍ଚପ୍ରବଣ ହୋଇଥାଏ ।
- ପକ୍ଷୀ ଏବଂ ମୂଷା ଆକ୍ରମଣଜନିତ କ୍ଷତି ବୃଦ୍ଧିପାଏ ।

ଧାନ କଟା

Calendar																				
M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S	M	T	W	T	F	S	S
							1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
⑮	16	17	18	19	20		21	⑳	23	24	25	26	27	28	㉑	27	28	29	30	31

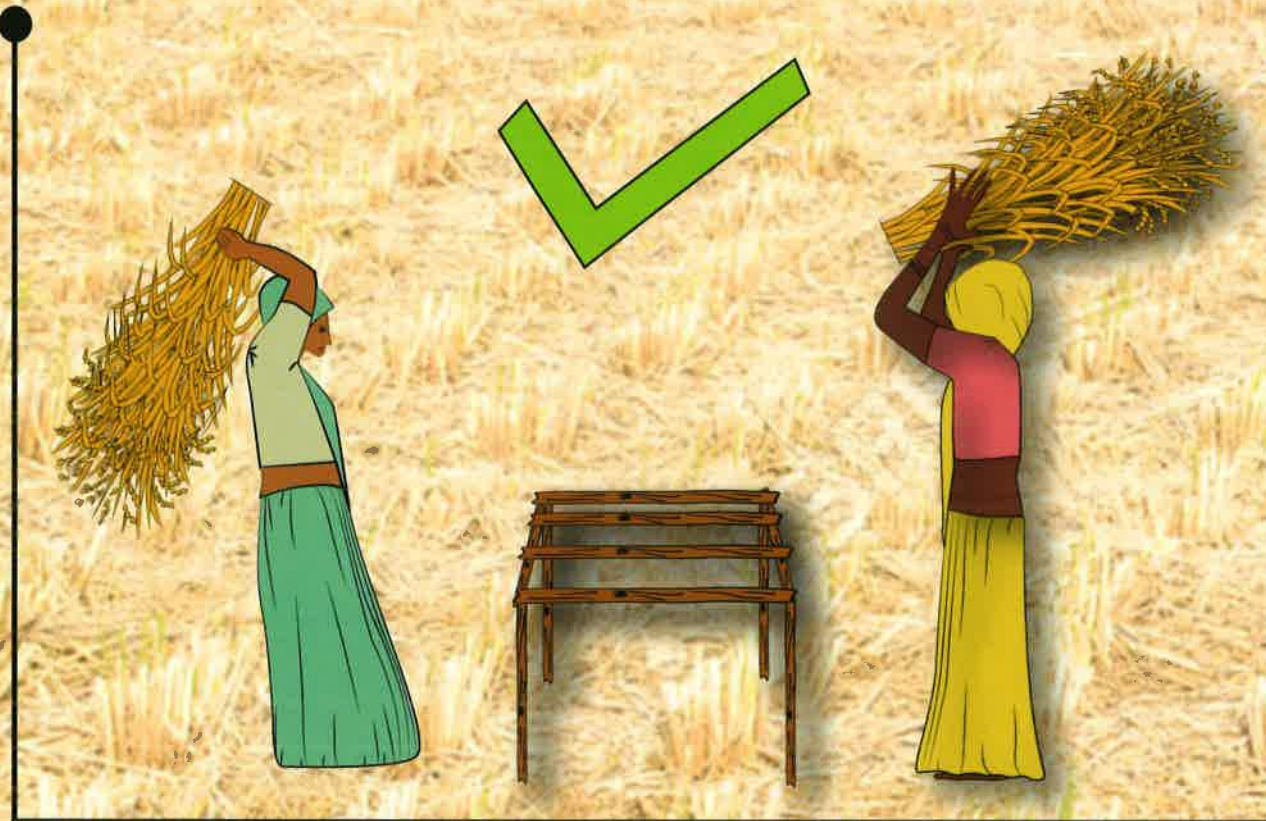
ଅମଳ କିପରି କରିବା ?

- ଫସଲ କାଟିବା ମାତ୍ରେ ତୁରନ୍ତ ଉତ୍ପାଦକୁ ଅମଳ କରିବା
- ପଥର କିମ୍ବା ଲୌହ ଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଅମଳ ନକରିବା ଭଲ ।
- ବିହନରେ ସର୍ବନିମ୍ନ ଆଘାତ ନିମନ୍ତେ କାଠଗଣ୍ଡି ଉପରେ ଅମଳ ଉପାଦେୟ ।

ଉତ୍ପାଦକୁ ବିହନ ରୂପେ ବିବେଚନା କରିବା ସମୟରେ କେତେକ ବିଷୟ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଜରୁରୀ-

- ଯନ୍ତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଭାବେ ପରିଷ୍କାର ହୋଇଥିବା ଦରକାର ।
- ଏକ ସମୟରେ ଏକ କିସମକୁ ଅମଳ କରନ୍ତୁ ।
- ଅମଳ ପାଇଁ ଥିବା ସ୍ଥାନଟିକୁ ଭଲଭାବେ ପରିଷ୍କାର କରନ୍ତୁ ।

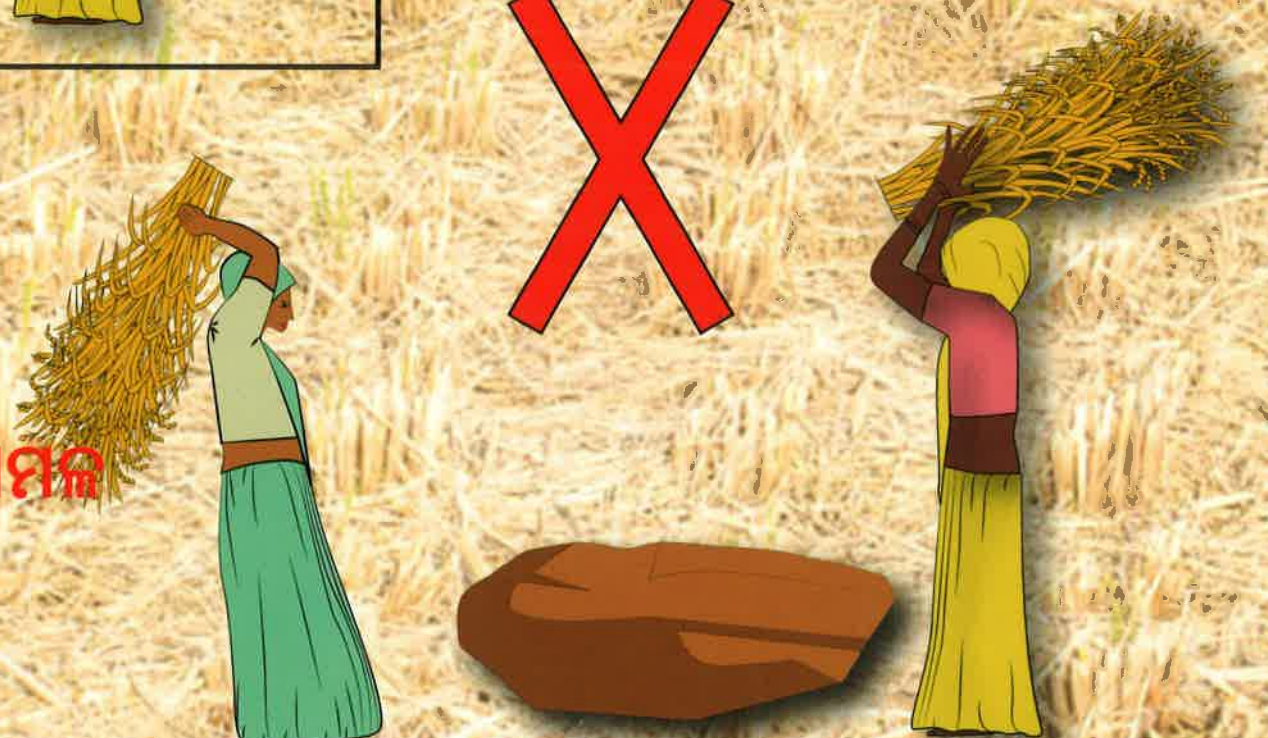
ଅମଳ କିପରି କରିବା ?

କାଠ ଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଅମଳ

ପଥର କିମ୍ବା ଲୁହା ଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଅମଳ

ଶୁଖାଇବା

କାହିଁକି ?

- ଭଲ ରୂପେ ଶୁଖିଥିବା ବିହନରେ ଉତ୍ତମ ସାଇତା ଅବସ୍ଥାରେ ଜୀବନ କ୍ଷମତା ଦୀର୍ଘକାଳ ପାଇଁ ବଜାୟ ରହିଥାଏ ।
- ଓଦା ବିହନରେ ରୋଗ ସଂକ୍ରମଣ ଏବଂ ପୋକ ଆକ୍ରମଣର ସମ୍ଭାବନା ଅଧିକ ଥିବାରୁ ତାହା ସାଧାରଣ ଶୁଦ୍ଧତାରେ ହ୍ରାସ ଘଟାଇଥାଏ ।

କିପରି ?

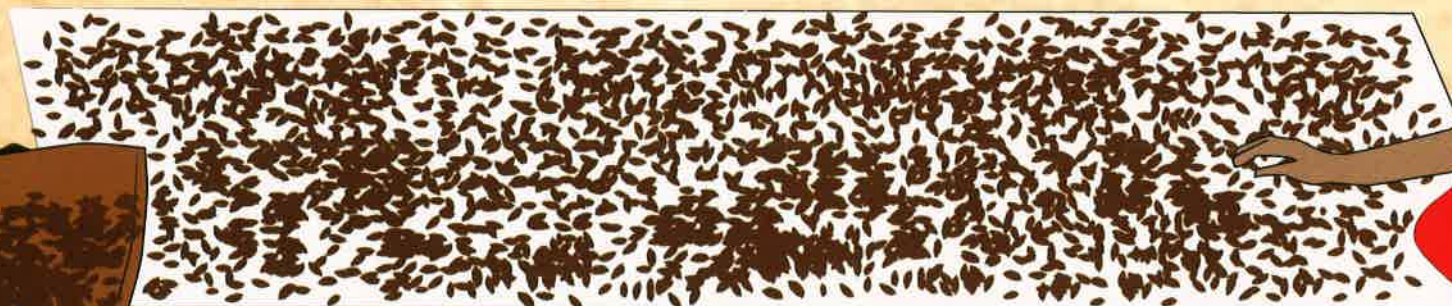
- ଶୁଖାଇବା ନିମିତ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଲୋକରେ ଏକ ଚଟ ଉପରେ ହାଲୁକା କରି ବିହନକୁ ବିଛାଇ ଦିଆଯାଏ ।
- ଏକ ଦିନରେ ୪-୫ ଥର ବିହନକୁ ଗୋଟାଇ ଉପରତଳ କରି ପୁନର୍ବାର ଶୁଖାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ୨-୩ ଦିନ ପାଇଁ ହେବା ଦରକାର ।
- ଏକ ଉତ୍ତପ୍ତ ଖରାଦିନେ, ଚଟ ଉପରେ ସକାଳେ ଶୁଖାଯାଇଥିବା ମଞ୍ଜି ଗୁଡ଼ିକୁ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଗଦା କରି ପୁନର୍ବାର ବିସ୍ତାର କରାଯାଏ । ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ନିୟମିତ ଚଳାଇଲେ ଭୁଣକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଜନିତ ଆଘାତ ଓ କ୍ଷତି କମ୍ ହୋଇଥାଏ ।

- ଅମଳ ପରେ ତୁରନ୍ତ ବିହନକୁ ଶୁଖାଯାଏ ।
- ସ୍ୱଚ୍ଛ ଆର୍ଦ୍ରତା ଅବସ୍ଥାରେ ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକୁ ଶୁଖାଇବା ଭଲ ।
- ବିହନରେ ୧୦%ରୁ କମ୍ ଆର୍ଦ୍ରତା ଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରତି ୧ ପ୍ରତିଶତ ଆର୍ଦ୍ରତା ହ୍ରାସ ହେଲେ ବିହନର ସାଇତାକାଳ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ ହୋଇଥାଏ ।

୨-୩ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୁଖାନ୍ତୁ

Calendar						
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

ସାଇତା

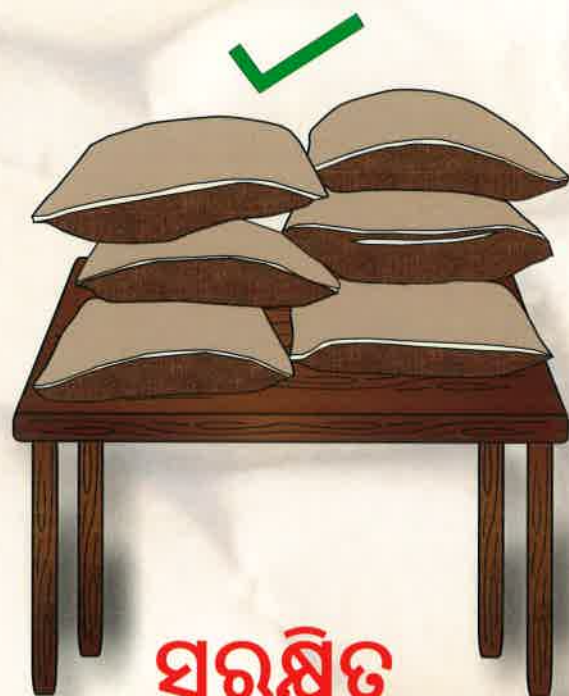
କାହିଁକି ?

- ପରବର୍ତ୍ତୀ ବୁଣା ରତ୍ନରେ ବିହନର ଜୀବନକ୍ଷମତା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଲାଗି ବିହନକୁ ଯଥାରୂପେ ସାଇତିବା ଦରକାର ।
- ଯଥାର୍ଥ/ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଅଙ୍କୁରୋଦ୍ଗମ କ୍ଷମତା ପାଇବା ଲାଗି ବିହନର ସାଇତା ପୂର୍ବରୁ ତାହାକୁ ଭଲ ରୂପେ ଶୁଖାଇବା ଆବଶ୍ୟକ ।

କିପରି ?

- ଭଲ ଭାବେ ବିହନକୁ ଶୁଖାଇବା ପରେ ତହିଁରୁ ପଥର ଖଣ୍ଡ, କଦାକାର, ଭାଙ୍ଗିଯାଇଥିବା, ସାଧାରଣ ଆକାର ଠାରୁ କମ୍ ଥିବା ଓ ରୋଗୀଣା ବିହନ, ଘାସ ମଞ୍ଜି, ଅନ୍ୟ ଫସଲ ମଞ୍ଜି, ଅଗାଡ଼ି ଏବଂ ଅନ୍ୟ ଭଗ୍ନାବଶେଷ ବା ଆବର୍ଜନା ପଦାର୍ଥଗୁଡ଼ିକୁ ଅଲଗା କରି ପରିଷ୍କାର ରଖିବା ଜରୁରୀ ।
- ମଞ୍ଜିଗୁଡ଼ିକ ଉପଯୁକ୍ତ ସାଇତା ହେବା ଦରକାର (ବାହ୍ୟ ପରିବେଶ ଏବଂ ମଞ୍ଜି ମଧ୍ୟରେ ପବନ ବା ଆର୍ଦ୍ରତାର ବିନିମୟ ଆଦୌ ନ ହେଲେ ଭଲ) ।
- ଯେପରିକି ବିହନ ବସ୍ତାଗୁଡ଼ିକୁ ଚଟାଣର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ନ ଆସିବ ତାହା ନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଦରକାର ।

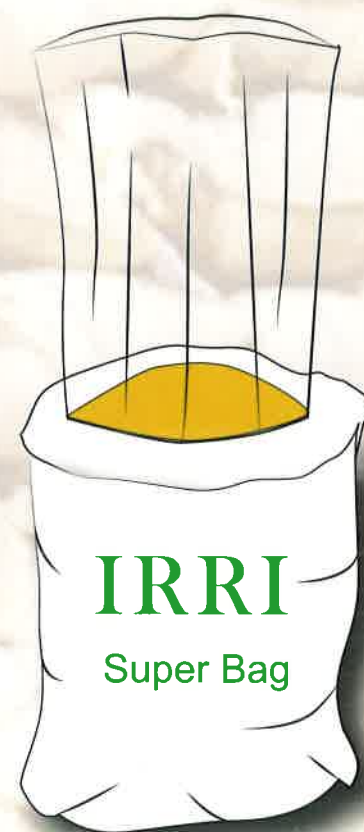
- ଶୁଷ୍କ ତଥା ଶୀତଳ ପରିବେଶରେ ବିହନକୁ ସାଇତିବା ଦ୍ୱାରା ଜୀବନ କ୍ଷମତା ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ହୋଇଥାଏ ।
- ‘ଇରି’ ସୁପର ବ୍ୟାଗରେ ବିହନ ଓ ସାଧାରଣ ମଞ୍ଜିକୁ ନିରାପଦରେ ସାଇତି ରଖିବା ଏକ ସୁନ୍ଦର ଉପାୟ ।
- ଏହି ‘ଇରି’ ସୁପର ବ୍ୟାଗ ମଧ୍ୟକୁ ପବନ ଓ ଆର୍ଦ୍ରତାର ପ୍ରବେଶ ବା ବିନିମୟ ନ ହେଉଥିବାରୁ ବିହନର ସାଇତାକାଳ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ସୁରକ୍ଷିତ
ଭାବେ ବିହନ ସାଇତା

ଅସୁରକ୍ଷିତ ଭାବେ ବିହନ
ସାଇତା

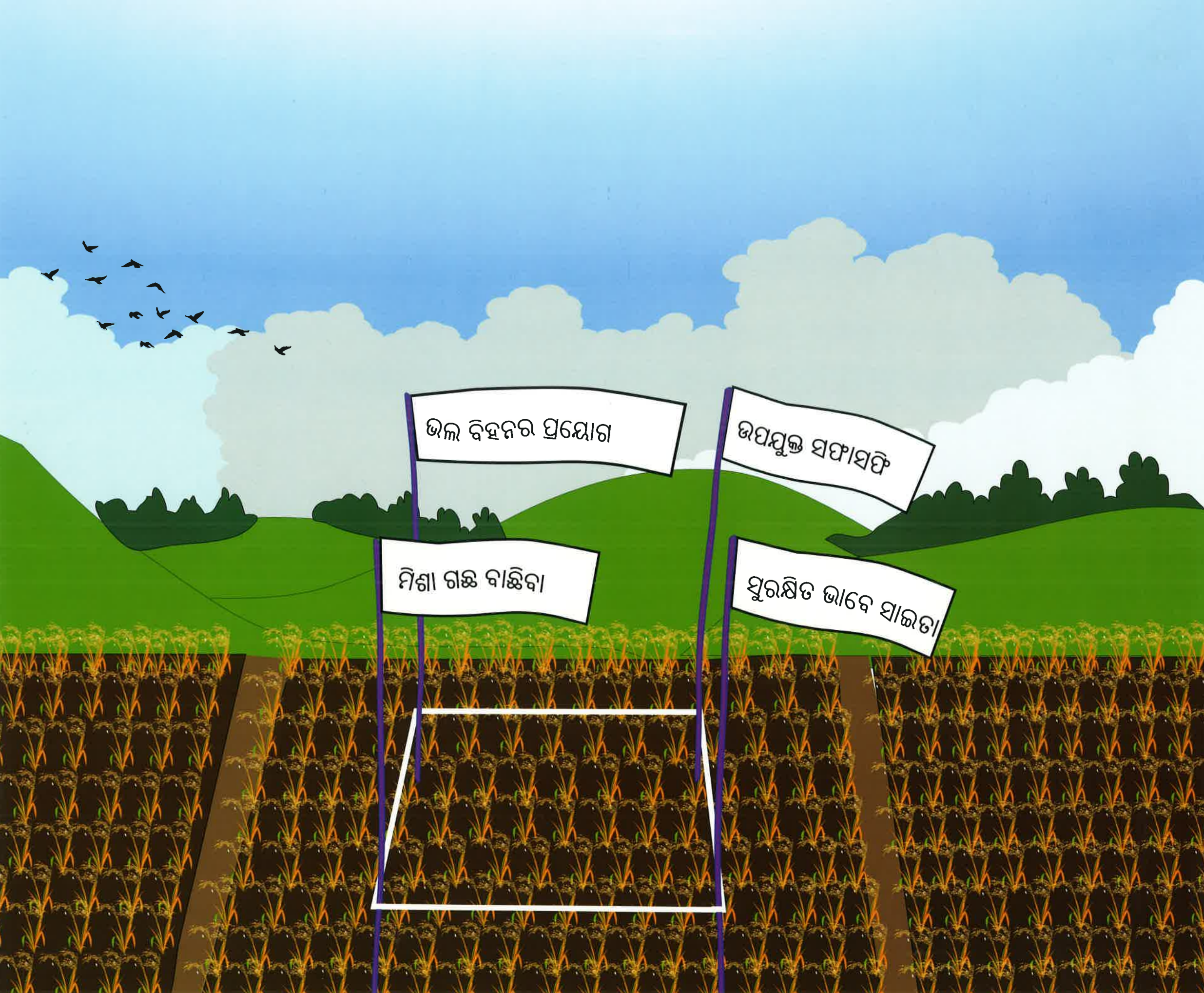

ଇରି ସୁପର ବ୍ୟାଗ

ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ

ଯଦି ସମୁଦାୟ ଜମିରେ ଏହିସବୁ ପ୍ରକ୍ରିୟା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁ ନଥାଏ, ତେବେ ଜମିର ମାଧ୍ୟମରେ ଥିବା ଏକ ସ୍ଥାନକୁ ବାଛି ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟାଗୁଡ଼ିକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରି ଉତ୍ତମ ଗୁଣସମ୍ପନ୍ନ ବିହନର ଉତ୍ପାଦନ କରନ୍ତୁ ।

ଭଲ ବିହନର ପ୍ରୟୋଗ

ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ପାଦକ

ମିଶ୍ର ଗଞ୍ଜ ବାଞ୍ଛିବା

ସୁରକ୍ଷିତ ଭାବେ ସାଜତା

